

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2007-1-26 (Devralma)
Karar Sayısı : 07-27/246-81
Karar Tarihi : 22.3.2007

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, Rifki ÜNAL,
Prof.Dr. Nurettin KALDIRIMCI, M.Sıraç ASLAN,
Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN.

B. RAPORTÖRLER: Cengiz SOYSAL, Cumhur Atalay HATİPOĞLU Harun GÜNDÜZ,

C. BİLDİRİMDE

20

BULUNAN : - Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Temsilcisi Av. E. Zeynep ÖZEREN
Levent Cad. Sümbül Sk. No:53, 34330 Levent/İstanbul

D. TARAFLAR

- : - Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Keresteciler Sitesi Fatih Cad. Selvi Sok. No:19 Merter/İstanbul
- İndet İnşaat Dekorasyon Tesisat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
7. cadde No:26 Kat:2 Aşağı Öveçler/Ankara
- Vedat Kaan ERGİL
- Selçuk AKSAKALOĞLU
- Hakan BEŞERLER

30

E. DOSYA KONUSU: HSV Kayseri Doğalgaz Dağıtım Pazarlama ve Ticaret A.Ş.'nin hisselerinin %90'ının Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebi.

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 9.3.2007 tarih, 1816 sayı ile giren bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 16.3.2007 tarih, 2007-1-26/Öİ-07-CS sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu, 19.3.2007 tarih, REK.0.05.00.00-120/45 sayılı Başkanlık önergesi ile 07-27 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

40

G.RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda;

- bildirim konusu devralma işleminin, 1997/1 sayılı Tebliğ'in 2. maddesi kapsamında izne tabi bir devralma işlemi olduğu,

- 50 - ancak bildirim konusu işlem sonucunda dosya özelinde belirlenen ilgili pazarlarda bir yoğunlaşmanın meydana gelmeyecek olması ve işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi anlamında hakim durum yaratan veya mevcut hakim durumu güçlendiren ve bunun sonucunda ilgili pazarlarda rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğurmaması nedeniyle devralma işlemine izin verilmesi gerektiği

ifade edilmektedir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Devralma İşlemi ve Taraflar

H.1.1. Yapılan İşlem

- 60 Bildirim konusu işlem sonrasında, HSV Kayseri Doğalgaz Dağıtım Pazarlama ve Ticaret A.Ş. (Kayserigaz)'nin hisselerinin %90'ı Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Çalık Enerji) tarafından devralınacak ve Kayserigaz'ın kontrolü Çalık Enerji'ye geçecektir. Anılan işlemin dayanağını ise taraflar arasında 10.2.2007 tarihinde imzalanmış olan "*Hisse Devir ve Temlik Sözleşmesi*" oluşturmaktadır.

Yukarıda belirtilen hisse devri sonucunda Kayserigaz'ın kontrolü Çalık Enerji'ye geçeceğinden, işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 1997/1 sayılı Tebliğ'in 2(b) maddesi kapsamında bir devralma olduğu görülmektedir.

H.1.2. Devredilen (Kayserigaz)

- 70 Kayserigaz, Kayseri İli Lisans Bölgesi dahilinde doğalgaz dağıtımı ve satışı faaliyetini gerçekleştirmektedir. Devir işleminden önce ve sonra Kayserigaz yönetim kurulu aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 1: Kayserigaz yönetim kurulu

Devirden Önceki YK Üyeleri	Devirden Sonraki YK Üyeleri
Esat ERGİL (YK Başkanı)	Ahmet ÇALIK
Vedat Kaan ERGİL (YK Başkan Yrd.)	Mehmet Ertuğrul GÜRLER
Selçuk AKSAKALOĞLU (YK üyesi)	Hasan Semih ERGÜR
Hakan BEŞERLER (YK üyesi)	Ertuğrul ALTIN
Kemalettin Cengiz TEKİNSOY (YK üyesi)	Kemalettin Cengiz TEKİNSOY

Bildirime konu işlemin dayanağını oluşturan "*Hisse Devir ve Temlik Sözleşmesi*" (Anlaşma) 10.2.2007 tarihinde imzalanmış olup, anlaşmanın 6. maddesi uyarınca bu tarihten itibaren şirketin yönetim kurulunda Çalık Enerji tarafından atanan üyeler yer almaktadır.

- 80 Mevcut durumda Kayserigaz'ın çoğunluk hisselerini elinde bulunduran İndet İnşaat Dekorasyon Tesisat Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi (İndet); endüstriyel tesis, altyapı, deniz yapıları, havaalanı, petrol ve ürünleri boru hatları ile şehir içi doğalgaz altyapı inşaatları alanlarında faaliyet göstermektedir.

H.1.3. Devralan (Çalık Enerji)

Çalık Holding A.Ş.'nin bir iştiraki olan Çalık Enerji, esas olarak güç sistemleri, petrol, doğalgaz ve telekomünikasyon sektörlerinde faaliyet göstermektedir. Çalık Enerji, Çalık Holding A.Ş.'nin bağlı ortaklığı olup bu teşebbüs tarafından kontrol edilmektedir.

Çalık Enerji, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ile imzalanan 19.4.2004 tarihli hisse devir sözleşmesi ile Bursa Şehiriçi Doğalgaz Dağıtım ve Ticaret ve Taahhüt A.Ş.'yi

90 (Bursagaz) devralmıştır. Bursagaz, Bursa İli Lisans Bölgesi dahilinde doğalgaz dağıtımını ve satışı faaliyetini yürütmektedir.

Çalık Grubu bünyesinde yer alan bir başka şirket ise, Çalık Grubu ile Goldenberg Grubu'nun bir ortak girişim şirketi olarak kurdukları Naturelgaz Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Naturelgaz)'dir. Naturelgaz CNG (sıkıştırılmış doğalgaz) sektöründe faaliyet göstermektedir. Naturelgaz'ın Bursagaz ile olan tek ilişkisi, şirketin Bursa bölgesinde satacağı sıkıştırılmış doğalgazı Bursagaz'dan tedarik etmesidir. Naturelgaz, faaliyet gösterdiği diğer bölgelerde, o bölgede faaliyet gösteren doğalgaz dağıtım şirketlerinden doğalgaz temin etmektedir.

100 Çalık Grubu'nun yukarıda bahsedilenlerden başka doğalgaz sektöründe ihalelere katılmak üzere kurulmuş ancak mevcut durumda herhangi bir faaliyeti bulunmayan Çalık Enerji Bursagaz Dağıtım Ticaret A.Ş. unvanlı bir şirketi daha bulunmaktadır.

Çalık Enerji'nin ve aynı zamanda Çalık Grubu'nun Türkiye'de doğalgaz dağıtımını ve satışı sektöründe faaliyet gösteren başka bir şirketi ya da ortaklığı bulunmamaktadır.

H.2. İlgili Pazar

Esas itibarıyla ana çerçevesi 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu ile çizilmiş olan doğal gaz dağıtımını ve satışı faaliyetleri, özellikle EPDK tarafından yapılan "Doğal Gaz Dağıtım Lisansı İhaleleri" ile birlikte gelişen bir piyasa yapısına sahiptir.

110 Doğal gaz piyasasına ilişkin faaliyetler, 4646 sayılı Kanun uyarınca aşağıdaki şekilde ayrılmıştır:

- İthalat
- İletim
- Doğal gazın depolanması
- Toptan satış
- Doğal gazın şehir içi dağıtımını.

120 Gerek piyasanın gerekse altyapının henüz tam oturmamış olması (Türkiye gaz tedarikinin büyük bölümünün BOTAŞ'ın mevcut kontratlarından yapılması nedeniyle toptan satış pazarının henüz gelişmemiş olması ve serbest kullanıcıların henüz tedarikçi seçme özgürlüğüne kavuşmamış olması) gibi hususlardan dolayı bu pazarlar arasında açık sınırlar çizmek zorlaşmaktadır. Bu noktada ilgili pazar tanımı, doğalgazın dağıtımını hizmetleri ve serbest olmayan müşterilere satışı ile toptan satışı olarak iki başlık altında ele alınmıştır.

H.2.1. Doğal Gaz Dağıtım Hizmetleri ve Serbest Olmayan Müşterilere Satış Pazarı

Doğal gaz dağıtımını, doğal gazın müşterilere teslim edilmek üzere mahalli gaz boru hattı şebekesi ile naklini kapsayan, doğal tekel niteliğinde olan bir pazardır.

130 4646 sayılı Kanun ile oluşturulan piyasa yapısı sonrasında serbest tüketici olma statüsünü elde edemeyen tüketicilerin (abonelerin) ayrı bir pazar olarak mı kabul edileceği yoksa dağıtım hizmetleri pazarı dahilinde mi kabul edileceği sorusu ortaya çıkmaktadır. Esas itibarıyla dağıtım lisansları doğal gazın perakende satışı faaliyetini de kapsamaktadır. Başka bir ifadeyle, doğal gazın serbest olmayan müşterilere (perakende) satışı, dağıtım hizmetlerinin bir parçası olarak da kabul edilebilir. Dağıtım faaliyeti yapan teşebbüs serbest olmayan tüketicilerin tek sağlayıcısıdır. Bununla birlikte, 4646 sayılı Kanun'u çerçevesinde, serbest tüketici limiti EPDK tarafından belirlenmektedir ve EPDK bütün tüketiciler serbest tüketici oluncaya kadar her yıl serbest tüketici olma sınırını yeniden belirleyecektir. Bu bağlamda, serbest

140 olmayan tüketicilere satışlar ayrı bir pazar olarak alınmak yerine dağıtım hizmetinin bir parçası olarak kabul edilmiş ve dağıtım hizmetleri pazarı kapsamında değerlendirilmiştir.

Esas itibarıyla dağıtım faaliyeti, EPDK tarafından yapılan “Doğal Gaz Dağıtım Lisansı İhaleleri” kapsamında lisans alan teşebbüslerce lisansın geçerli olduğu bölgeyi kapsayan coğrafi alanda gerçekleştirilmektedir. Dolayısıyla ilgili coğrafi pazar da bildirimle ilişkin işlem kapsamında Kayseri ili olarak belirlenmiştir.

H.2.2. Doğal Gaz Toptan Satış Pazarı

150 Bu pazar serbest tüketicilere ve dağıtım şirketlerine yapılan satışları kapsamaktadır. Gerek dağıtım şirketlerinin gerekse serbest tüketicilerin, ihtiyacı olan doğal gazı almak üzere tabi olduğu coğrafi kısıtlamalar bulunmamaktadır. Başka bir ifadeyle, toptan satış pazarına ilişkin coğrafi pazarı lisans bölgesi olarak değil tüm Türkiye olarak kabul edilmiştir.

H.3. Değerlendirme

160 Bildirim konusu işlem sonrasında, HSV Kayseri Doğalgaz Dağıtım Pazarlama ve Ticaret A.Ş. (Kayserigaz)’nin hisselerinin %90’ı Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Çalık Enerji) tarafından devralınacak ve Kayserigaz’ın kontrolü Çalık Enerji’ye geçecektir. Dağıtım hizmetleri pazarı ve serbest olmayan müşterilere satışlar bakımından işlem ele alındığında söz konusu pazarların fiili ve hukuki tekel oluşturdukları ve dolayısıyla %100 pazar paylarının devre konu olduğu görülmektedir. Serbest tüketicilere satışları kapsayan toptan satış pazarında ise Kayserigaz’ın satışı bulunmamakla birlikte devralan Çalık Enerji’nin kontrolü altında bulunan Bursagaz’ın ciro bakımından 1997/1 sayılı Tebliğ’de yer alan eşiği geçtiği aşağıdaki tablolardan görülmektedir. Dolayısıyla bildirimle ilgili işlem 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi bir işlemdir.

Tablo 2: Satış Miktarları (m³)

	Serbest Olmayan	Serbest Satışlar	Toplam	Taşıma
Bursagaz	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kayserigaz	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Türkiye Toplamı	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Tablo 3: Teşebbüslerin 2006 Yılı Ciroları (YTL)

	Serbest Olmayan Satışlar	Serbest Satışlar	Taşıma
Bursagaz	(.....)	(.....)	(.....)
Kayserigaz	(.....)	(.....)	(.....)

170 Türkiye doğalgaz piyasası henüz gelişme aşamasındadır ve özellikle toptan satış faaliyetlerinde BOTAŞ’ın geçmişten gelen bir hakim durumu mevcuttur. Dolayısıyla satış bakımından gerek devralan taraf olan Çalık Enerji gerekse devre konu olan Kayserigaz’ın faaliyetlerinin pazarın rekabet yapısını etkileyecek büyüklükte olmadığı söylenebilir. Dağıtım pazarı açısından ise devre konu işlem halihazırda bölgesel tekel niteliğindedir ve işlemin sonucunda tekelin el değiştirmesi söz konusu olacaktır. Bu noktada, bir şirketin devralacağı dağıtım bölgeleri ile ilerleyen dönemlerde Türkiye genelinde hakim durum yaratıp yaratmayacağı sorusu gündeme gelebilir. Rekabet hukuku açısından teknik olarak konu ele alındığında, taşıma faaliyetlerini kapsayan dağıtım pazarı açısından her bir bölge farklı pazar olduğundan dolayı bu farklı pazarların farklı teşebbüsler ya da tek teşebbüs açısından yönetilmesinin bir fark doğurmayacağı öne sürülebilir. Bununla birlikte, dağıtım faaliyetlerinin aynı zamanda 180 serbest olmayan tüketicilere satışları da kapsadığı dikkate alındığında, bu devirler

sonucunda alıcı teşebbüsün Türkiye pazarındaki payının ne olduğu, devir işlemine verilecek izinde dikkate alınmalıdır. Bu açıdan işlem ele alındığında, Bursagaz ve Kayserigaz'ın toplam satış miktarının Türkiye toplam satışının ancak %(...)’ini oluşturduğu, sadece serbest olmayan tüketicilere yapılan satışlar dikkate alındığında da bu oranın %(...)’de kaldığı görülmektedir. Bu noktada, bildirim konu devir işlemi, Kanun’un 7. maddesinde yer verilen hâkim durum yaratmaya veya hâkim durumlarını daha da güçlendirmeye yönelik olarak, ilgili pazarda rekabetin önemli ölçüde azaltılmasına yol açacak nitelikte bir sonuç doğurmamaktadır.

190 **I. SONUÇ**

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

Bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun’un 7. maddesi ve bu Kanun’a dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı “Rekabet Kurulu’ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ” kapsamında izne tabi olduğuna, ancak işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde belirtilen nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece ilgili pazarda rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığına, bu nedenle bildirim konu işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.